

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej, v právnej veci navrhovateľa **M.**, bývajúceho v B., zastúpeného JUDr. D., advokátom so sídlom v B., proti odporcom **1/ V.**, bývajúcej v B., t.č. v B., zastúpenej JUDr. Š., advokátkou so sídlom v B., **2/ H.**, so sídlom v B., **3/ M.**, so sídlom v B., **o určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu**, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 6 C 31/2003, o dovolaní odporcov 1/ a 3/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2007 sp. zn. 3 Co 489/2005, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie odporkyne 1/ a dovolanie odporkyne 3/ **z a m i e t a** v častiach smerujúcich proti výroku rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo 14. júna 2007 sp. zn. 3 Co 489/2005 vo veci samej; tieto dovolania **o d m i e t a** vo zvyšných častiach.

Odporkyňa 1/ je povinná zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 47,26 € na účet JUDr. D., advokáta so sídlom v B., ktorý je vedený vo Všeobecnej úverovej banke, a.s., č. X..

Odporkyňa 3/ je povinná zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu trov dovolacieho konania 51,41 € na účet JUDr. D., advokáta so sídlom v B., ktorý je vedený vo Všeobecnej úverovej banke, a.s., č. X..

O d ô v o d n e n i e

Navrhovateľ sa návrhom podaným na súd domáhal určenia neplatnosti zmluvy č. X. z 13. júna 2001, ktorú uzavreli odporcovia ohľadom prevodu vlastníctva a zriadenia záložného práva k bytu č. X. pozostávajúcemu z troch izieb, kuchyne, kúpeľne, WC a ostatného príslušenstva, ktorý je zapísaný na liste vlastníctva č. X. pre katastrálne územie D. a nachádza sa v B. na ulici I. č. X. na II. poschodí bytového domu súpisné č. X. na parcele č. X. zapísanej na liste vlastníctva č. X.; predmetom prevodu bol aj spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach vyššie uvedeného bytového domu a prevod spoluvlastníckeho podielu pozemku parcely č. X. – zastavaná plocha vo výmere h (ďalej len „zmluva o prevode vlastníctva bytu“). Navrhovateľ odôvodnil návrh tým, že on a odporkyňa 1/ sú bývalí manželia – ich manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV z 23. marca 1999 sp. zn. 4 C 97/1997. Po rozvode podal návrh na zrušenie práva spoločného nájmu bytu [ktorého sa týka zmluva o prevode vlastníctva – ďalej len „predmetný byt“]; jeho návrhu bolo vyhovené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 14. apríla 2000 sp. zn. 23 C 62/1999 s tým, že predmetný byt bude ďalej užívať jeho bývalá manželka (tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2000 sp. zn. 15 Co 252/2000). Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 30. januára 2002 sp. zn. MCdo 51/2001 zrušil oba rozsudky o zrušení práva spoločného nájmu predmetného bytu s odôvodnením, že súdy rozhodli bez náležitého zistenia, či ide alebo nejde o byt služobný. Okresný súd Bratislava IV, ktorému bola vec vrátená na ďalšie konanie, rozsudkom zo 17. januára 2003 č.k. 23 C 62/1999-97 návrh na zrušenie práva spoločného nájmu predmetného bytu zamietol z dôvodu, že opodstatnenosť tohto návrhu medzičasom zanikla (tým, že odporkyňa sa na základe zmluvy o prevode vlastníctva bytu stala vlastníčkou predmetného bytu). Z týchto skutkových okolností navrhovateľ vyvodzoval neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu (§ 39 Občianskeho zákonníka) – odporkyňa 1/ v zmysle zrušujúceho rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky nemohla byť bez ďalšieho považovaná za nájomníčku predmetného bytu a nemohla ho od vlastníka nadobudnúť do jej vlastníctva [§ 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon č. 182/1993 Z.z.“)].

Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 11. októbra 2005 č.k. 6 C 31/2003-103 zamietol návrh a odporcom nepriznal náhradu trov konania. V odôvodnení poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2002 sp. zn. MCdo 51/2001 a uviedol,

že navrhovateľ nepreukázal, že predmetný byt je bytom služobným. Nepredložil totiž rozhodnutie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky o pridelení bytu, ani dohodu o odovzdaní a prevzatí predmetného bytu, z ktorých by vyplýval charakter predmetného bytu ku dňu účinnosti zákona č. 189/1992 Zb. o úprave niektorých pomerov súvisiacich s nájmom bytov a s bytovými náhradami (ďalej len „zákon č. 189/1992 Zb.“). Ak by aj predmetný byt bol pôvodne služobný, stratil tento charakter. Uskutočnením výmeny bytov podľa § 715 Občianskeho zákonníka nevznikol automaticky nájom vo vymenených bytoch, ale bolo potrebné uzavrieť novú nájomnú zmluvu. Nájomnú zmluvu uzavrel navrhovateľ s Mestskou časťou D.; v čase jej uzavretia sa vyžadoval súhlas Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, ktoré ale takýto súhlas neudelilo. Súhlas tohto orgánu s výmenou bytov podľa § 715 Občianskeho zákonníka nemožno považovať za jeho súhlas podľa § 1 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb. Z uvedených dôvodov dospel súd prvého stupňa k záveru, že návrh na určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva je neopodstatnený. O trovách konania rozhodol s poukazom na § 142 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa rozsudkom zo 14. júna 2007 sp. zn. 3 Co 489/2005 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že zmluva o prevode vlastníctva bytu je neplatná. Odporcom 1/ a 3/ uložil povinnosť zaplatiť navrhovateľovi do 3 dní náhradu trov konania vo výške 234 603 Sk do rúk advokáta JUDr. D. a vo výške 31 564 Sk do rúk advokáta JUDr. B.. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa považoval zmluvu o prevode vlastníctva bytu za neplatnú. Predmetný byt bol v zmysle zákona č. 41/1964 Zb. o hospodárení s bytmi bytom služobným a tento charakter si zachoval aj podľa § 871 ods. 4 Občianskeho zákonníka a zákona č. 189/1992 Zb. Už pred výmenou bytov v roku 1993 bol totiž bytom služobným. Navrhovateľ nadobudol práva k nemu na základe výmeny za jeho iný byt (tiež služobný) v Malackách. Nájomcom predmetného bytu sa stal za trvania služobného pomeru, preto aj byt získaný výmenou je bytom služobným. K výmene oboch služobných bytov došlo medzi dvomi nájomcami, ktorí obaja boli v služobnom pomere policajta. Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky udelilo súhlas s touto výmenou. Predmetný byt mal jednoznačne charakter služobného bytu nielen v čase výmeny bytov a po nej, ale aj v čase rozvodu manželstva. Nevzniklo k nemu právo spoločného nájmu bytu, jeho výlučným nájomcom bol iba navrhovateľ (odporkyňa 1/ ako jeho – vtedy bývalej – manželke vzniklo k predmetnému bytu iba právo bývania). Pokiaľ vlastník napriek tomu previedol vlastníctvo predmetného bytu v rozpore s § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z. na odporkyňu 1/, ktorá nikdy nebola jeho nájomníčkou, je zmluva o prevode

vlastníctva bytu neplatná z dôvodu jej rozporu so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil poukazom na § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.

Proti tomuto rozsudku podala odporkyňa 1/ dovolanie s odôvodnením, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Uviedla, že s navrhovateľom ako manželia užívali byt v Malackách. V roku 1993 sa s K. dohodli na výmene bytu v Malackách za predmetný byt. So súhlasom Mestského bytového podniku v Malackách ako prenajímateľa bytu v Malackách navrhovateľ 5. apríla 1993 s K. uzavreli o tejto výmene dohodu (§ 715 Občianskeho zákonníka). Mestská časť D. uzavrela 13. decembra 1993 s navrhovateľom zmluvu o nájme predmetného bytu, na jej uzavretie ale neudelilo súhlas Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (§ 1 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb.). Za týchto okolností vznikol v zmysle § 685 ods. 1 Občianskeho zákonníka nájomný vzťah k predmetnému bytu; nešlo ale o nájom služobného bytu s výlučným nájomcom – navrhovateľom, ale o nájom obecného bytu v spoločnom nájme navrhovateľa a odporkyne X./ (v čase uzavretia nájomnej zmluvy ešte spolu trvale žili). Toto právo spoločného nájmu bytu bolo zrušené rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 14. apríla 2000 č.k. 23 C 62/1999-42 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2000 sp. zn. 15 Co 252/2000 s tým, že predmetný byt bude naďalej ako výlučná nájomníčka užívať odporkyňa 1/. Za tohto právneho stavu odporkyňa 1/ uzavrela zmluvu o prevode vlastníctva bytu. Platnosť tohto právneho úkonu sa posudzuje podľa stavu v čase jeho urobenia. V čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu (8. júna 2001, resp. 13. júna 2001) bola ale odporkyňa 1/ určená právoplatným rozhodnutím súdu za výlučnú nájomníčku predmetného bytu, preto jeho vlastníak previedol predmetný byt do jej vlastníctva v súlade so zákonom (§ 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z.). Zrušujúci rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. januára 2002 sp. zn. MCdo 51/2001 nemohol spätne vyvolať neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Odporkyňa 1/ napadla rozhodnutie odvolacieho súdu aj v časti o náhrade trov konania. Spochybnila správnosť určenia výšky náhrady trov konania priznaných navrhovateľovi. Odvolací súd pri ich vyčíslení nesprávne vychádzal z položky č. 1 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov účinného do 31. decembra 2005 z hodnoty predmetu konania, ktorú stanovil podľa všeobecnej ceny bytu. Keďže predmetom sporu bolo určenie neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu, poplatok za odvolanie mal byť určený podľa položky č. 1 písm. b/ sadzobníka súdnych poplatkov účinného do 31. decembra 2005. Odporkyňa 1/ namietala tiež nesprávne vyčíslenie trov právneho zastúpenia, nakoľko tarifná

odmena advokátov bola vyčíslená podľa § 10 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z.z.“), pričom správne mala byť základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon vyčíslená podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. Zo všetkých týchto dôvodov dovolateľka žiadala napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie aj odporkyňa 3/. Žiadala napadnutý rozsudok zrušiť tak vo veci samej, ako aj vo výroku o jej povinnosti zaplatiť náhradu trov konania. Podľa jej názoru je nesprávny záver odvolacieho súdu o neplatnosti zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Táto zmluva bola uzavretá aj so zreteľom na rozhodnutia súdov, v zmysle ktorých bola odporkyňa 1/ určená za výlučnú nájomníčku predmetného bytu. Na základe týchto rozhodnutí predmetný byt stratil charakter služobného bytu, lebo odporkyňa 1/ nebola zamestnankyňou Policajného zboru Slovenskej republiky. Nebol preto dôvod neuskutočniť prevod predmetného bytu do vlastníctva odporkyne 1/. Až po rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. MCdo 51/2005 Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky potvrdilo, že navrhovateľ je zamestnaný ako policajt Policajného zboru Slovenskej republiky a že predmetný byt mal charakter služobného bytu. Keďže odporkyňa 3/ postupovala v súlade so zákonom a po zohľadnení právoplatných rozsudkov, nie je dôvod, aby platila náhrada trov konania vo výške určenej odvolacím súdom.

Navrhovateľ sa samostatne vyjadril tak k dovolaniu odporkyne 1/, ako aj odporkyne 3/. Obe dovolania žiadal zamietnuť. Podľa jeho názoru je napadnutý rozsudok odvolacieho súdu vecne správny. Tvrdenia dovolateľiek, že nie sú dané dôvody zakladajúce neplatnosť zmluvy o prevode vlastníctva bytu, sú neopodstatnené. Nesúhlasil ani s námietkou dovolateľiek o nesprávnom rozhodnutí o náhrade trov konania. Žiadal, aby dovolací súd uložil odporkyňiam 1/ a 3/ povinnosť nahradiť mu trovy dovolacieho konania, ktoré spočívajú v odmene jeho právneho zástupcu za 4 úkony právnej služby celkom vo výške 47 496 Sk.

Odporca 2/ sa vo vyjadrení k dovolaniu odporkyne 1/ stotožnil s dôvodmi jej dovolania a navrhol tomuto dovolaniu vyhovieť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podali včas účastníčky konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.) proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnutý

rozsudok odvolacieho súdu bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) a dospel k záveru, že obe dovolania treba zamietnuť v častiach, ktoré smerujú proti výroku napadnutého rozsudku vo veci samej, a odmietnuť vo zvyšných častiach.

V zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. môže byť dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný nielen rozsahom dovolania, ale i v dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá procesnými vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tiež tzv. inými vadami konania, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vzhľadom na zákonnú povinnosť vyplývajúcu z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. sa dovolací súd zaoberal otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p. a tzv. inou procesnou vadou majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolateľky žiadnu z týchto procesných väd nenamietali a vada tejto povahy nevyšla v dovolacom konaní najavo.

Odporkyne 1/ a 3/ v dovolaniach uplatnili dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. Podľa ich názoru spočíva napadnuté rozhodnutie na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Pre správne právne posúdenie prejednávanej veci bolo podstatným vyriešenie otázky, či predmetný byt bol v čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu bytom služobným (v ktorom výlučným nájomcom bol navrhovateľ) alebo obecným (spoločnými nájomcami ktorého boli spoločne navrhovateľ a odporkyňa 1/).

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 189/1992 Zb. je služobným bytom byt, ktorého nájomca vykonáva prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný. Podľa § 1 ods. 2 písm. f/ zákona

č. 189/1992 Zb. služobným bytom je byt získaný Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Federálnym ministerstvom vnútra alebo Zborom väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky zo štátnej bytovej výstavby podľa doterajších predpisov, ak jeho nájomcom ku dňu účinnosti tohto zákona je policajt Policajného zboru Slovenskej republiky, Federálneho policajného zboru alebo Zboru hradnej polície alebo príslušník Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky. V zmysle § 1 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb. nájomcom služobného bytu môže byť iba ten, kto vykonáva prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný, a v mieste výkonu práce nie je vlastníkom, spoluvlastníkom, nájomcom alebo spoločným nájomcom iného bytu, rodinného domu alebo bytového domu. Na uzavretie nájomnej zmluvy je potrebný súhlas orgánu alebo fyzickej alebo právnickej osoby, pre ktorú nájomca vykonáva prácu, ak tento orgán alebo fyzická alebo právnická osoba nie je zároveň prenajímateľom.

K dovolaniu odporkyne 1/ (jeho časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej) treba na úvod uviesť, že v prejednávanej veci nebolo sporné, že pred výmenou bytov v roku 1993 (t.j. výmenou bytu v Malackách užívaného navrhovateľom a odporkyňou 1/ za predmetný byt), mali oba vymieňané byty charakter služobných bytov (§ 1 ods. 2 písm. f/ zákona č. 189/1992 Zb.) a že navrhovateľ bol „príslušníkom“ v zmysle § 1 ods. 2 písm. f/ zákona č. 189/1992 Zb. (v tejto súvislosti vid' potvrdenie Policajného zboru Slovenskej republiky na č.l. 89 spisu). Spornou bola otázka charakteru predmetného bytu v čase zániku manželstva navrhovateľa a odporkyne 1/.

Z hľadiska vyriešenia tejto spornej otázky považovala odporkyňa 1/ za významné, že Mestská časť D. uzavrela 13. decembra 1993 s navrhovateľom zmluvu o nájme predmetného bytu, na uzavretie ktorej ale neudelilo súhlas Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (§ 1 ods. 4 zákona č. 189/1992 Zb.). Podľa právneho názoru odporkyne 1/ vzniklo za týchto okolností navrhovateľovi a odporkyni 1/ k predmetnému bytu právo spoločného nájmu (obecného) bytu v zmysle § 685 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

V súvislosti s uvedeným názorom odporkyne 1/ poukazuje dovolací súd na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2007 sp. zn. 1 M Cdo 4/2006, ktorý bol publikovaný v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 17/2008 a tiež uverejnený v časopise Zo súdnej praxe pod č. 34/2008. V zmysle tohto rozsudku ku dňu splnenia dohody o výmene bytov vstupujú účastníci dohody vo výmenou

získaných bytoch do nájomného pomeru založeného medzi prenajímateľom a pôvodnými nájomcami. V rovnakom čase (súčasne) im zaniká doterajší nájomný vzťah k vymieňanému bytu. Podmienkou vzniku nájomného vzťahu k výmenou získanému bytu nie je uzatvorenie novej nájomnej zmluvy, k takejto zmene nová nájomná zmluva nie je potrebná (túto zmenu nezakladá). Predmetom výmeny bytov podľa § 715 a 716 Občianskeho zákonníka nie sú vymieňané byty ako predmet vlastníckeho práva, ale práva a povinnosti nájomcov, ktoré sa viažu k týmto bytom. Ide tu o osobitný, hoci v zákone podrobnejšie neupravený, prípad zmeny v subjekte právneho vzťahu nájmu bytu na strane nájomcu, keď tento vzťah sa inak obsahovo nemení.

So závermi rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. mája 2007 sp. zn. I M Cdo 4/2006 sa dovolací súd stotožňuje aj v prejednávanej veci. Nadväzujúc na ne pre účely preskúmania správnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu konštatuje, že pokiaľ podmienkou vzniku nájomného vzťahu k výmenou získanému služobnému bytu nie je uzatvorenie novej nájomnej zmluvy, nemá neudelenie súhlasu s nájomnou zmluvou zo strany subjektu uvedeného v § 1 ods. 4 veta druhá zákona č. 189/1992 Zb. právny následok tvrdený odporkyňou 1/ – vznik nájmu, nie však k služobnému bytu, ale k bytu obecnému. V danom prípade nebol k predmetnému bytu pri výmene bytov založený „celkom nový“ právny vzťah nájmu služobného bytu, v ktorom by sa vyžadoval súhlas subjektu uvedeného v § 1 ods. 4 veta druhá zákona č. 189/1992 Zb. Pri výmene bytov išlo (len) o zmenu v osobe nájomcu pri inak nezmenenom obsahu (už existujúceho – skôr založeného) právneho vzťahu nájmu služobného bytu. Pre úplnosť možno dodať, že účel sledovaný ustanovením § 1 ods. 4 veta druhá zákona č. 189/1992 Zb. bol v danom prípade zohľadnený – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky malo vedomosť o zamýšľanej výmene bytov, bolo mu umožnené uplatniť vplyv na pripravovanú zmenu v osobách nájomcov oboch dotknutých bytov a listom z 9. marca 2003 (č.l. 76 spisu) vyslovilo súhlas s „predmetnou výmenou, nakoľko sú obaja (t.j. účastníci výmeny) policajtní PZ SR“.

Pokiaľ odporkyňa 1/ tvrdila, že predmetný byt stratil charakter služobného bytu, lebo zamestnávateľ navrhovateľa neudelil súhlas k nájomnej zmluve z 13. decembra 1993, dovolací súd k tomu, čo je uvedené v predchádzajúcom odseku dodáva, že Občiansky zákonník neupravuje prípady, v ktorých by nájom služobného bytu strácal pôvodný charakter a menil sa na nájom iného bytu. Výslovnú úpravu v tomto smere obsahoval § 1 ods. 5 zákona č. 189/1992 Zb. (v znení do 30. novembra 2001), v zmysle ktorého povahu služobného bytu

stráca byt vtedy, keď nájomca služobného bytu prestal vykonávať prácu, na ktorú je nájom služobného bytu viazaný a prenajímateľ do 3 mesiacov nevypovedal nájom. O prípad, na ktorý by dopadalo toto ustanovenie (zrušené s účinnosťou od 1. decembra 2001), ale v prejednávanej veci nešlo. Aj podľa názoru dovolacieho súdu odporkyňa 1/ v konaní ničím nepreukázala existenciu skutkových okolností významných z hľadiska tohto ustanovenia (v danom prípade o zániku služobného pomeru navrhovateľa).

So zreteľom na uvedené treba za správny považovať záver odvolacieho súdu, že predmetný byt mal charakter služobného bytu nielen pred výmenou a po výmene bytov v roku 1993 (čo napokon vyplýva aj z viacerých vyjadrení samotného Ministerstva vnútra Slovenskej republiky založených v spise na č.l. 77 až 80), ale aj v čase zániku manželstva navrhovateľa a odporkyne 1/. Keďže právo spoločného nájmu bytu manželmi nevzniká v služobných bytoch (viď § 709 Občianskeho zákonníka v spojení s § 703 až § 708 Občianskeho zákonníka), bol navrhovateľ výlučným nájomcom predmetného bytu a odporkyňa 1/ v ňom mala iba odvodné právo bývania (titulom ich vtedajšieho rodinnoprávneho vzťahu). Pokiaľ teda vlastník zmluvou o prevode vlastníctva bytu previedol predmetný byt do vlastníctva odporkyne 1/, prieči sa zmluva o prevode vlastníctva bytu ustanoveniu § 16 ods. 1 zákona č. 182/1993 Z.z., podľa ktorého môže vlastník domu previesť byt len do vlastníctva fyzickej osoby, ktorá je nájomcom. Odporkyňa 1/ nebola nájomcom bytu, preto zmluva o prevode vlastníctva je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Z hľadiska vyššie uvedeného právneho záveru nebola významná skutočnosť, že rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo 14. apríla 2000 sp. zn. 23 C 62/1999 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo 14. novembra 2000 sp. zn. 15 Co 252/2000 bola odporkyňa 1/ určená za výlučnú nájomníčku predmetného bytu a že za ňu bola považovaná aj v čase uzavretia zmluvy o prevode vlastníctva bytu. Tu treba poukázať na to, že oba uvedené rozsudky jednak boli zrušené, jednak mohli byť záväzné iba pre účastníkov konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 23 C 62/1999 (viď § 159 ods. 2 O.s.p.), nie však pre účastníkov konania v prejednávanej veci.

Z vyššie uvedených dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že výrok rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, ktorý je napadnutý dovolaním odporkyne 1/, nespočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Dovolací súd preto jej dovolanie v predmetnej časti zamietol ako nedôvodné (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

K dovolaniu odporkyne 3/ (jeho časti smerujúcej proti výroku rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej) dovolací súd uvádza, že aj táto účastníčka konania napadla rozsudok odvolacieho súdu z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Vzhľadom na právne závery, ktoré zaujal dovolací súd vo vzťahu k dovolaniu odporkyne 1/, možno uzavrieť, že ani odporkyňou 3/ uplatnený dovolací dôvod nebol použitý opodstatnene. Dovolací súd aj vo vzťahu k tomuto dovolaniu zdôrazňuje, že predmetný byt nestratil výmenou, ale ani v čase do rozvodu manželstva navrhovateľa a odporkyne 1/ charakter služobného bytu. Tento charakter nestratil ani právoplatnosťou (neskôr zrušených) rozsudkov súdov – skutočnosť, že odporkyňa 1/ „nebola zamestnankyňou Policajného zboru Slovenskej republiky“ je v prejednávanej veci bez právneho významu.

K dovolaniam odporkyne 1/ a 3/ (časťami smerujúcim proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o náhrade trov konania) dovolací súd poukazuje na to, že tieto časti oboch dovolaní smerujú proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, i keď rozhodnutie o trovách s meritórnym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O.s.p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu (§ 239 O.s.p.). Dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 3 O.s.p. ale ustanovenia § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O.s.p. teda vylučuje prípustnosť dovolania odporkyň 1/ a 3/ v častiach smerujúcich proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Keďže ani vo vzťahu k tomuto výroku nebola zistená procesná vada konania v zmysle § 237 O.s.p., Najvyšší súd Slovenskej republiky obe dovolania v týchto častiach odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

Odporkyne 1/ a 3/ nemali v dovolacom konaní úspech. V dovolacom konaní úspešnému navrhovateľovi vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti odporkyňam 1/ a 3/, (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd priznal navrhovateľovi náhradu týchto trov, ktorá spočíva v odmene advokáta za dva úkony právnej služby poskytnutej navrhovateľovi vypracovaním vyjadrenia z 19. novembra 2007 k dovolaniu odporkyne 1/ a vypracovaním vyjadrenia z 31. marca 2008 k dovolaniu odporkyne 3/ (14 ods. 1 písm. c/ vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Sadzbu tarifnej odmeny určil

podľa § 11 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. (zohľadniac § 20 ods. 1 vyhlášky č. 655/2004 Z.z.). Pri určení odmeny za vyjadrenie k dovolaniu odporkyne 1/ vychádzal dovolací súd z 1/13 výpočtového základu za rok 2006 (1 260 Sk), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (164 Sk) predstavuje 1 424 Sk (t.j. 47,26 €). Pri určení odmeny za vyjadrenie k dovolaniu odporkyne 3/ vychádzal z 1/13 výpočtového základu za rok 2007 (1 371 Sk), čo s náhradou výdavkov za miestne telekomunikačné výdavky a miestne prepravné vo výške 1/100 výpočtového základu (178 Sk) predstavuje 1 549 Sk (t.j. 51,41 €).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 30. júla 2009

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková